

Collectie DUI: Duitse taal- en letterkunde

Inhoud

Collectie	2
Plaatsingsysteem	3
Hoofdindeling	4
Taal- en letterkunde	5
Taalkunde	6
Letterkunde	10
Handboeken en naslagwerken	16

Collectie DUI: Duitse taal- en letterkunde

Collectie

De collectie Duits (DUI) bestaat uit drie onderdelen: algemene rubrieken, taalkunde en letterkunde.

In de algemene rubrieken (18.08 00.01 t/m 00.27) vindt u naslagwerken en bibliografieën op het gebied van de Duitse taal- en letterkunde, zoals de gedrukte versie van Clemens Köttelwesch, *Bibliographie der deutschen Sprach- und Literaturwissenschaft*. De deelcollectie taalkunde (18.08 01 t/m 69) volgt direct op de algemene rubrieken en bevat theoretische en toegepaste werken op het gebied van de Duitse taal (ook DDR) vanaf het Oudhoogduits. Literatuur op het gebied van de algemene taalwetenschap is te vinden in de collectie ATW.

De afdeling letterkunde (18.09) beslaat ruim 65% van de gehele collectie en bevat literatuurgeschiedenissen alsmede studies over literaire genres, thema's en motieven. Ook vindt u hier een grote collectie primaire en secundaire literatuur vanaf de middeleeuwen tot heden. Er zijn aparte rubrieken voor Goethe en Schiller. De nadruk ligt op de twintigste eeuw. Bijzondere aandacht is er voor Duitstalige literatuur buiten Duitsland, Holocaust-literatuur en DDR-literatuur. Hedendaagse primaire literatuur wordt beperkt aangeschaft.

Meer algemene en theoretische werken zijn te vinden in de collectie ALW.

Collectie DUI: Duitse taal- en letterkunde

Plaatsingssysteem

Voorbeelden van een plaatsnummer:

LBDUI: 18.08 18.21 west *2001mi
(Müller-Dittloff, Stefan: *Interferenzen des Substandards im Westmitteldeutschen am Beispiel von Idar-Oberstein*, 2001)

18.08	Duitse taalkunde
18	taalgeografie
21	afzonderlijke dialecten in het moederland
west	streek: Westmiddelduits
*2001mi	jaar van uitgave plus eerste letter van de achternaam van de auteur en eerste letter van de titel van het boek

LBDUI: 18.09 80.21 *2007sl
(Schönert, Jörg, *Lyrik und Narratologie : Text-Analysen zu deutschsprachigen Gedichten vom 16. bis zum 20. Jahrhundert*, 2007)

18.09	Duitse letterkunde
80	literaire genres
21	poëzie
*2007sl	jaar van uitgave plus eerste letter van de achternaam van de auteur en eerste letter van de titel van het boek

LBDUI: 18.09 87.ri.01 *1997fw
(Fröhling, Jörg, *Wende-Literatur: Bibliographie und Materialien zur Literatur der deutschen Einheit*, 1997)

18.09	Duitse letterkunde
87	letterkunde per periode
ri	periode 1900 – 2000
01	handboeken en naslagwerken: bibliografieën
*1997fw	jaar van uitgave plus eerste letter van de achternaam van de auteur en eerste letter van de titel van het boek

Naast hoofdrubrieken (18.08 Duitse taalkunde en 18.09 Duitse letterkunde) en subrubrieken maakt dit plaatsingssysteem gebruik van tabellen, bijvoorbeeld een periodetabel en een tabel voor handboeken en naslagwerken. De volgorde van de boeken binnen iedere rubriek wordt bepaald door het jaar van uitgave.

Collectie DUI: Duitse taal- en letterkunde

Hoofdindeling

- 18.08 Duitse taal- en letterkunde (p. 5)
- 18.08 Duitse taalkunde (p. 6)
 - 01 Taalkunde: algemeen
 - 15 Historische linguïstiek en grammatica's
 - 16 Etymologie
 - 18 Taalgeografie
 - 20 Sociolinguïstiek
 - 22 Orthografie, interpunctie
 - 23 Taalpolitiek, taalplanning
 - 31 Taalverwerving
 - 42 Taalbeheersing
 - 43 Tweede taalverwerving
 - 45 Vertalen
 - 46 Mathematisch linguïstiek en computerlinguïstiek
 - 50 Grammatica
 - 52 Syntaxis
 - 53 Fonetiek
 - 54 Fonologie
 - 55 Morfologie
 - 56 Semantiek
 - 57 Naamkunde
 - 60 Lexicologie/-grafie
 - 61 Pragmatiek
 - 62 Retorica, stilistiek
 - 63 Tekstwetenschap
 - 69 Overige taalkunde
- 18.09 Duitse letterkunde (p. 10)
 - 70 Letterkunde
 - 71 Literatuurgeschiedenis (wetenschap)
 - 77 Letterkunde in relatie met niet-letterkundige aspecten
 - 78 Literaire taal en structuur
 - 79 Tekstgeschiedenis, tekstkritiek
 - 80 Literaire genres
 - 82 Letterkunde van en voor groepen
 - 83 Literaire thema's, literaire motieven
 - 84 Vertalen
 - 85 Geschiedenis van de letterkunde
 - 87 Letterkunde per periode
 - 88 Bloemlezingen algemeen

Collectie DUI: Duitse taal- en letterkunde

Duitse taal- en letterkunde: 18.08

00.00 - 00.18	handboeken en naslagwerken
00.02	eentalige woordenboeken (indeling, zie hieronder)
00.03	twee- of meertalige woordenboeken
00.20	studies: algemeen
00.21	geschiedenis van taal- en letterkunde
00.22 naam	personen hierbij: wetenschappers en biografieën van filologen
00.23	onderwijs: algemeen
00.24	didactiek hierbij: publicaties over didactiek bij taal- of letterkunde
00.25	filologie
00.26	beroepsuitoefening
00.27	organisaties hierbij: filologische instellingen

Eentalige woordenboeken bij taal- en letterkunde (18.08 00.02):

a algemeen (hierbij: retrograde woordenboeken en frequentiewoordenboeken)

eventueel op periode:

ma	500 - 1500
mb	500 - 1000
me	1000 - 1500
mi	1300 - 1400
mj	1400 - 1500
nb	1500 - 1800
nc	1500 - 1600
nf	1600 - 1700
ni	1700 - 1800
ra	1800 - heden
rb	1800 - 1900
ri	1900 - 2000

b etymologie
c sociolinguïstische taalvariëteiten (o.a. argot, slang)
d grammatica, spelling, uitspraak
e overig (synoniemen, antoniemen, neologismen, leenwoorden, afkortingen, rijmwoordenboeken)

Collectie DUI: Duitse taal- en letterkunde

Duitse taalkunde: 18.08 01 – 18.08 18

01

Taalkunde: algemeen

01.00 – 01.18	handboeken en naslagwerken
01.20	studies: algemeen
01.21 naam	personen
	hierbij: wetenschappers
01.22	onderwijs
01.23	beroepsuitoefening
01.24	organisaties

15

Historische linguïstiek en grammatica's

15.00 – 15.18	handboeken en naslagwerken
15.20	studies: algemeen
15.20.kg	800 v.Chr. - 500 n.Chr
15.20.ma	500 – 1500
15.20.mb	500 - 1000
15.20.me	1000 - 1500
15.20.nb	1500 - 1800
15.20.nc	1500 - 1600
15.20.nf	1600 - 1700
15.20.ni	1700 – 1800
15.20.rb	1800 - 1900
15.20.ri	1900 - 2000
15.21	historische grammatica's (onderverdeeld in periodes, zoals 20)
15.22	fonetiek en fonologie
15.23	morfologie
15.24	syntaxis
15.25	semantiek, lexicon
15.99	overige afzonderlijke onderwerpen

16

Etymologie

16.00 – 16.18	handboeken en naslagwerken
16.20	studies

18

Taalgeografie

18.00 – 18.18	handboeken en naslagwerken
18.20	studies: algemeen
18.21	afzonderlijke dialecten in het moederland
18.21 nede	Nederduits
18.21 oost	Oostmiddelduits
18.21 oppe	Opperduits
18.21 west	Westmiddelduits
18.22	gebruik van de taal buiten het moederland

Collectie DUI: Duitse taal- en letterkunde

Duitse taalkunde: 18.08 46 – 18.08 55

- 46** **Mathematische linguïstiek en computerlinguïstiek (vertalen met computers)**
- 46.00 – 46.18 handboeken en naslagwerken
46.20 studies
- 50** **Grammatica**
- 50.00 – 50.18 handboeken en naslagwerken
50.20 studies: algemeen
50.21 descriptieve grammatica's
50.99 overige afzonderlijke onderwerpen
- 52** **Syntaxis**
- 52.00 – 52.18 handboeken en naslagwerken
52.20 studies: algemeen
52.21 specifieke zinstypen en constructies
hierbij: vraagzinnen, bijzinnen, nevenschikking
52.22 woordsoorten, syntactische categorieën
52.23 woordvolgorde
52.99 overige afzonderlijke onderwerpen
- 53** **Fonetiek**
- 53.00 – 53.18 handboeken en naslagwerken
53.20 studies
- 54** **Fonologie**
- 54.00 – 54.18 handboeken en naslagwerken
54.20 studies: algemeen
54.21 pregeneratief
54.22 generatief
54.23 descriptief
54.99 overige afzonderlijke onderwerpen
- 55** **Morfologie**
- 55.00 – 55.18 handboeken en naslagwerken
55.20 studies: algemeen
55.21 woordvorming
55.22 flexie
55.99 overige afzonderlijke onderwerpen

Collectie DUI: Duitse taal- en letterkunde

Duitse taalkunde: 18.08 56 – 18.08 69

56

Semantiek

56.00 – 56.18	handboeken en naslagwerken
56.20	studies: algemeen
56.21	formele benadering
56.22	generatieve benadering
56.23	structuralistische benadering
56.24	functioneel-cognitieve benadering
56.25	lexicale semantiek
56.26	idioom en fraseologie
56.27	spreekwoorden
56.99	overige afzonderlijke onderwerpen

57

Naamkunde

57.00 – 57.18	handboeken en naslagwerken
57.20	studies

60

Lexicologie/-grafie

60.00 – 60.18	handboeken en naslagwerken
60.20	studies: algemeen
60.21	woordenboeken als onderwerp
60.22	terminologie
60.99	overige afzonderlijke onderwerpen

61

Pragmatiek

61.00 – 61.18	handboeken en naslagwerken
61.20	studies

62

Retorica, stilistiek

62.00 – 62.18	handboeken en naslagwerken
62.20	studies

63

Tekstwetenschap

63.00 – 63.18	handboeken en naslagwerken
63.20	studies

69

Overige taalkunde

69.00 – 69.18	handboeken en naslagwerken
69.20	studies

Collectie DUI: Duitse taal- en letterkunde

Duitse letterkunde: 18.09 70 – 18.09 78

70

Letterkunde

70.00 – 70.18
70.20

handboeken en naslagwerken
studies

71

Literatuurgeschiedenis (wetenschap)

71.00 – 71.18
71.20
71.21 naam

handboeken en naslagwerken
studies: algemeen
personen
hierbij: wetenschappers en biografieën van
letterkundigen
onderwijs
beroepsuitoefening
organisaties
hierbij: publicaties over letterkundige instellingen

77

Letterkunde in relatie met niet-letterkundige aspecten

Hierbij: letterkunde en filosofie, letterkunde in maatschappelijke context, leesgewoonten, literatuurkritiek, literatuurreceptie, literatuurpolitiek.

77.00 – 77.18
77.20

handboeken en naslagwerken
studies

78

Literaire taal en structuur

Hierbij: allegorie, beeld, ironie, metafoor, retorica, stijl, symbool.

78.00 – 78.18
78.20
78.21

handboeken en naslagwerken
studies: algemeen
stilistiek: algemeen
hierbij: stijl, literaire techniek

78.22
78.23

narratologie
poëtica
hierbij: prosodie, metrum, ritme, rijm, alliteratie, assonantie etc.

78.24

retorica
hierbij: ironie, parodie etc.

78.25

beeldspraak
hierbij: symbool, metafoor, metonymie, index etc.

78.99

overige afzonderlijke onderwerpen

Collectie DUI: Duitse taal- en letterkunde

Duitse letterkunde: 18.09 79 – 18.09 82

79 **Tekstgeschiedenis, tekstkritiek**

Hierbij: editietechniek

79.00 – 79.18 handboeken en naslagwerken
79.20 studies

80 **Literaire genres**

80.00 – 80.18 handboeken en naslagwerken
80.20 studies: algemeen
hierbij: literatuurkritiek
80.21 poëzie
80.25 toneelstukken
80.30 fictie
80.35 non-fictie
80.36 fabels
80.37 Arthurroman
80.38 religieuze literatuur
80.39 didactische literatuur
80.40 literaire tijdschriften
80.41 literaire relaties
80.42 oraliteit en schriftcultuur
80.51 verzamelhandschriften
80.52 bloemlezingen
80.99 overige afzonderlijke onderwerpen

82 **Letterkunde van en voor groepen**

82.00 – 82.18 handboeken en naslagwerken
82.20 studies: algemeen
82.21 jeugdliteratuur
82.22 volksliteratuur

Collectie DUI: Duitse taal- en letterkunde

Duitse letterkunde: 18.09 83 – 18.09 85

83

Literaire thema's, literaire motieven

- 83.00 – 83.18 handboeken en naslagwerken
83.60 studies: algemeen
83.61 personen
hierbij: historische, bijbelse, mythische en literaire
83.62 groepen personen
hierbij: bijv. man, vrouw, leraar, groepsbeleving (bijv.
natie)
83.63 aspecten van het menselijke
hierbij: liefde, droom, eenzaamheid, seksualiteit, ego
83.64 natuur en omgeving
hierbij: dier, tijd, ruimte, landschap, stad, reizen
83.65 het bovenmenselijke
hierbij: religie, magie, het fantastische
83.66 maatschappij, economie
hierbij: recht, criminaliteit, handel
83.99 overige afzonderlijke onderwerpen

84

Vertalen

- 84.00 – 84.18 handboeken en naslagwerken
84.20 studies

85

Geschiedenis van de letterkunde

- 85.00 – 85.18 handboeken en naslagwerken
85.20 studies

Collectie DUI: Duitse taal- en letterkunde

Duitse letterkunde: 18.09 87

87	Letterkunde per periode
87.ma	500 - 1500
87.mb	500 - 1000
87.me	1000 - 1500
87.nb	1500 - 1800
87.nc	1500 - 1600
87.nf	1600 - 1700
87.ni	1700 - 1800
87.ra	1800 - heden
87.rb	1800 - 1900
87.ri	1900 - 2000
87.tb	2000 - 2100

Per periode kunnen de volgende rubrieken voorkomen:

00 - 18	handboeken en naslagwerken
20	studies: algemeen hierbij: literatuurkritiek
21	poëzie
25	toneelstukken
30	fictie
35	non-fictie
36	fabels
37	Arthurroman
38	religieuze literatuur
39	didactische literatuur
40	literaire tijdschriften
41	literaire relaties
42	oraliteit en schriftcultuur
51	verzamelhandschriften
52	bloemlezingen
99	overige afzonderlijke onderwerpen

Na de studies per periode volgen teksten van en studies over afzonderlijke auteurs. Per periode en verder alfabetisch, op afkorting van de auteursnaam. Ook anoniemen zijn in dit alfabet opgenomen.

De teksten en studies zijn als volgt ingedeeld:

b	bibliografieën
p	primair werk
q	vertalingen
s	secundair werk

Collectie DUI: Duitse taal- en letterkunde

Duitse letterkunde: 18.09 87.ni goej (Goethe)

Werk van en over Goethe is verder onderverdeeld:

ba	naslagwerken
bb	bibliografieën
pa	verzamelde werken en bloemlezingen
pb	afzonderlijke werken
q	vertalingen
sa	biografische studies
sb	studies over één afzonderlijk werk
sc	studies: algemeen
sc.a	studies: poëzie
sc.b	studies: toneel
sc.c	studies: vertelkunst
sc.d	studies: autobiografisch
sc.e	studies: brieven
sc.f	studies: niet-literair
sc.g	studies: wereldbeeld, literaire relaties
sc.o	overige studies

In de rubrieken pb, q en sb kunnen de volgende afkortingen gebruikt worden:

ac	Achilleis	mr	Maximen und Reflexionen
au	Die Aufgeregten	na	Nausikaa
bm	Belagerung von Mainz	no	Novelle
br	Briefe	nt	Die natürliche Tochter
bu	Der Bürgergeneral	pa	Pandora
cf	Campagne in Frankreich 1792	pn	Paläophron und Neoterpe
cl	Clavigo	po	Proserpina
cv	Claudine von Villa Bella	pp	Propylaen
dw	Dichtung und Wahrheit	pr	Prometheus
ee	Des Epimenides Erwachen	pw	Parodie auf Fritz Jacobis' Woldemar
eg	Egmont	re	Römische Elegien
el	Elpenor	rf	Reineke Fuchs
fa	Faust (I en II)	rj	Romeo und Julia
f1	Faust I	sa	Satyros
f2	Faust II	sr	Sankt-Rochus-Fest zu Bingen
gb	Götz von Berlichingen	st	Stella
gc	Der Groß-Cophta	ta	Tagebücher
ge	Gedichte	tj	Tag- und Jahreshefte
gh	Die Geheimnisse	tt	Torquato Tasso
gp	Gespraech	ua	Unterhaltungen deutscher Ausgewanderten
gs	Die Geschwister	ve	Venetianische Epigramme
gw	Götter, Helden und Wieland	wa	Die Wahlverwandtschaften
hd	Hermann und Dorothea	wd	West-östlicher Divan
ir	Italienische Reise	wi	Wilhelm Meisters (Lehrjahre en Wanderjahre)
it	Iphigenie auf Tauris	wl	Wilhelm Meisters Lehrjahre
jo	Joseph	ww	Wilhelm Meisters Wanderjahre
lv	Die Laune des Verliebten	xe	Xenien
lw	Die Leiden des jungen Werther	zz	Bijzondere uitgaven
mi	Die Mitschuldigen		
mo	Das Mädchen von Oberkirch		

Collectie DUI: Duitse taal- en letterkunde

Duitse letterkunde: 18.09 87.ni schf (Schiller)

Ook voor Schiller geldt een nadere indeling:

ba	naslagwerken
bb	bibliografieën
pa	verzamelde werken en bloemlezingen
pb	afzonderlijke werken
q	vertalingen
sa	biografische studies
sb	studies over één afzonderlijk werk
sc	studies: algemeen
sc.a	studies: poëzie
sc.b	studies: toneel
sc.d	studies: brieven
sc.e	studies: niet-literair
sc.o	overige studies

In de rubrieken pb, q en sb kunnen de volgende afkortingen gebruikt worden:

aa	Anthologie auf das jahr 1782	kl	Kabale und Liebe
ae	Über die ästhetische Erziehung des Menschen	ku	Die Künstler
ag	Agrippina	kv	Körners vormittag
bm	Die Braut von Messina	ma	Die Maltheser 25
br	Briefe	ms	Maria Stuart
bt	Die Braut in Trauer	po	Die Polizey
dc	Don Carlos, Infant von Spanien	pz	Die Prinzessin von Zelle
de	Demetrius	ra	Die Räuber
ee	Entwurf eines Lustspiels im Geschmack von Goethes Bürgergeneral	rb	Rosamund oder die Braut der Hölle
el	Elfride	sc	Das Schiff
fl	Die Flibustiers	se	Semele
ge	Gedichte	sk	Seestück
gf	Die Gräfin von Flandern	ss	Spiel des Schicksals
gh	Ein grossmütige Handlung	th	Themistokles
gp	Gespraechen	un	Ueber naive und sentimentalische Dichtung
gs	Der Geisterseher	vf	Die Verschwörung der Fiesko zu Genua
ha	Herzog von Alba	vm	Der versöhnte menschenfeind
hk	Die Huldigung der Künste	vv	Der Verbrecher aus verlorener Ehre
ho	Horen	wa	Wallenstein
jo	Die Jungfrau von Orleans	wb	Warbeck
kh	Die Kinder des Hauses	wt	Wilhelm Tell

Collectie DUI: Duitse taal- en letterkunde

Duitse letterkunde: 18.09 88

88

Bloemlezingen algemeen

88.00 – 88.18

handboeken en naslagwerken

88.20

teksten

Handboeken en naslagwerken

00	Literatuurgidsen
01	Bibliografieën
02	Eentalige woordenboeken (zie voor nadere indeling p. 5)
03	Twee- of meertalige woordenboeken
04	Citaten-/spreuken-/spreekwoordenverzamelingen
05	Concordanties
06	Encyclopedieën
07	Adresboeken
08	Atlassen
09	Biografische woordenboeken
10	Corpora
11	Archiefinventarissen
12	Bibliotheekcatalogi
13	Bezitscatalogi: musea
14	Bezitscatalogi: particulieren
15	Tentoonstellingscatalogi
16	Verzamelwerken
17	Handboeken en leermiddelen
18	Overige